

Misschien Esther – Katja Petrowskaja

Soms gebeurt het dat er zoveel interessante, langverwachte, verrassende, veelbelovende titels tegelijk uitkomen dat er maar een ding op zit. Opsparen, en aan de vakantie denken. Het is zo'n moment. Deze maand stroomde de winkel vol met grote namen als Paul Auster, Sandro Veronesi, Kate Atkinson, James Salter en Michel Houellebecq, die zij aan zij komen te liggen met nieuwere helden als Inge Schilperoord (Muidhond), Jamal Ouariachi (Een honger) en Katja Petrowskaja (Misschien Esther).

Het liefst zou ik van alle titels een uitgebreide beschrijving geven, ware het niet dat ik ze nog lang niet allemaal uit heb en u beter de boeken zelf zou lezen dan mijn commentaar erop. Maar één titel wil ik wel bezingen. Omdat ook dat boek al tijden naast mijn bed ligt, en ik er steeds een stukje uit mag hebben. Want naast alle wilde romans vol weemoed (Salter, Auster), politieke durf en stilistisch talent (Houellebecq, Schilperoord) en essayistisch heldendom (Ouariachi) doet Katja Petrowskaja iets wat ik niet vaak zie, en wat me doet herinneren wat ook alweer echt goed schrijven is.

Petrowskaja kan echt heel, heel goed schrijven. Ontroerend, intelligent, zachtmoedig en fel. Hoewel ze, in Kiev geboren, pas in 1999 in Berlijn is komen wonen schreef ze deze debuutroman in het Duits, en werd ervoor overladen met prestigieuze prijzen en lyrische kritieken. Ze neemt je mee vanaf het perron in Berlijn op haar zoektocht naar een misschien ergens nog bestaande familie. Een zoektocht vol misschien, in de taal, in de geschiedenis, in de herinnering.

Dat doet ze in korte stukjes, soms zijn het mijmeringen, filosofische gedachten, dan weer beschrijft ze heel concrete speurhandelingen in archieven vol Levi's, Hellers of Gellers. Niet dat ze wat miste, in haar leven, niet dat ze de enige is met weinig familieleden, maar toch:

'In mijn overigens vrolijke wereld was het gevoel van verlies er opeens, zonder enige voorafgaande waarschuwing, het zweefde boven me, spreidde zijn vleugels uit, ik kreeg geen lucht en geen licht door een gebrek aan iets wat misschien helemaal niet bestond. Soms kwam het als een bliksemschicht, snel, als een flauwte, alsof ik plotseling de grond onder mijn voeten verloor, kortademig roeide ik met mijn armen om mezelf te redden, om het evenwicht te herstellen, getroffen door een kogel die nooit was afgeschoten, niemand had gezegd Handen omhoog.'

Van Petrowskaja krijg ik water in mijn mond, ik kauw op alle zinnen en geniet. Het is kwaliteit, het verrast, het beroert alle spectra van de smaakpapillen en ik neem er iedere dag een hap van mee. En als het uit is, begin ik misschien gewoon weer opnieuw.

Misschien Esther - Katja Petrowskaja
uitgeverij Bezige Bij - € 19,90